

Sygn. akt *I ACz 1934/15*

I ACz 309/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Kowacz - Braun

Sędziowie: SSA Józef Wąsik (spr.)

SSA Teresa Rak

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2016 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa T. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w J.

o nakazanie i o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 maja 2015 r. oraz na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 lipca 2015 r., sygn. akt I C 663/15

w przedmiocie zabezpieczenia dowodów i udzielenia informacji

postanawia:

oddalić oba zażalenia.

SSA Teresa Rak SSA Anna Kowacz-Braun SSA Józef Wąsik

Sygn. akt *I ACz 1934/15*

I ACz 309/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek powoda o zabezpieczenie dowodu. W uzasadnieniu Sąd I instancji podał, że w niniejszej sprawie powód wnosił o zabezpieczenie dowodów poprzez orzeczenie nakazania pozwanemu zabezpieczenia dokumentacji księgowej i sprzedażowej za okres od 1 stycznia 2009 r. w zakresie sprzedaży typoszeregu zaworów termostatycznych w wersji z wymianą głowicy pod ciśnieniem oraz przyrządów do ich serwisowania, to jest tzw. „d.”. Powód nie wskazał jednak konkretnych przyczyn uzasadniających zabezpieczenie dowodu. W szczególności nie podał, dlaczego zachodzi obawa, że przeprowadzenie dowodu w toku postępowania stanie się niewykonalne lub zbyt utrudnione, w związku z czym Sąd Okręgowy uznał wniosek powoda za nieuzasadniony.

Powód wywiódł zażalenie na powyższe postanowienie wnosząc o zabezpieczenie materiału dowodowego zgodnie z wnioskiem zawartym w pozwie. Żalący podał, iż Sąd I instancji bezprawnie i bezpodstawnie dokonał tajnych ustaleń oddalając wniosek powoda. Żalący zaznaczył nadto, iż wskazał w treści pozwu, że zabezpieczenie dowodów konieczne jest celem bezpiecznego i prawidłowego wykonania - żądania zawartego we wnioskach określonych w pkt 1 i 2 powództwa oraz niezyskania od pozwanego odpowiedzi na przesądowe wezwanie skierowane do powoda, a to

zapewne celem pozyskania czasu na zmiany zapisów księgowych i stanu magazynowania. Żalący podkreślił również, iż rozprawa w przedmiocie rozpoznania jego wniosku o zabezpieczenie została wyznaczona dopiero po upływie miesiąca, powód był obecny w Sądzie na 5 minut przed terminem jej rozpoczęcia, wskutek nieprzewidzianych czynności przy bramkach wejściowych zdołał jednak stawić się na salę rozpraw dopiero o godz. 11.33.

Z kolei postanowieniem z dnia 22 lipca 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wnioski powoda o zabezpieczenie poprzez zobowiązanie powoda do wykonania inwentaryzacji magazynowej wyrobów gotowych, poprzez zobowiązanie wskazanych we wniosku osób i firm do udzielenia informacji oraz dokonanie wydruku przez Sąd na koszt pozwanego ze strony internetowej pozwanego. W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż w świetle art. 286^{((1))} ust. 1 ustawy Prawo własności przemysłowej uznał, że wniosek powoda nie zasługiwał na uwzględnienie. Przesłankami zastosowania art. 286^{((1))} ust. 1 pkt 2 i pkt 3 u.p.w.p. jest bowiem niezbędność informacji określonych w tych przepisach do dochodzenia roszczeń określonych w art. 287 ust. 1 i art. 296 ust. u.p.w.p. oraz wysoki stopień uprawdopodobnienia naruszenia patentu, dodatkowego prawa ochronnego, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji. Powód na uzasadnienie wniosku nie powołał natomiast w ocenie Sądu żadnych okoliczności, które mogłyby przemawiać za oceną, że zobowiązanie powoda do wykonania inwentaryzacji magazynowej wyrobów gotowych, poprzez zobowiązanie wskazanych we wniosku osób i firm do udzielenia informacji oraz dokonania wydruku przez Sąd na koszt pozwanego ze strony internetowej pozwanego jest niezbędne dla dochodzenia przez powoda w niniejszej sprawie roszczenia z art. 287 ust. 1 u.p.w.p. Powołane przez powoda w pozwie okoliczności nie przemawiały zdaniem Sądu za oceną, że naruszenie przez stronę pozwaną patentów powoda jest prawdopodobne w wysokim stopniu. Powód ograniczył się bowiem jedynie do oświadczenia, że ujawnił w 2015 r. podrabianie przez stronę pozwaną patentów powoda, jednak nie wyjaśnił na czym właściwie „podrabianie” to miałyby polegać. Zawarty w pozwie wywód dotyczący współpracy powoda z pozwaną w latach 1992-1996, produkowania przez powoda urządzenia „d.” i posiadania przez pozwaną w ofercie urządzenia „d.” jawiło się zdaniem Sądu jako niespójne, a nadto nieoparte żadnym wiarygodnym materiałem dowodowym. W szczególności nie można było już na obecnym etapie postępowania stwierdzić zdaniem Sądu tożsamości rozwiązań stosowanych przez stronę pozwaną z rozwiązaniami objętymi ochroną patentową uzyskaną przez powoda, co wykluczało ocenę, że fakt naruszenia patentu przez stronę pozwaną został w wysokim stopniu uprawdopodobniony przez powoda.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powód podał, iż pozew w pkt. 3 w swej istocie zawierał wnioski o zabezpieczenie dowodów, do czego Sąd się nie odniósł, a co dawało zdaniem żalącego duże prawdopodobieństwo podejrzenia wręcz korupcyjnego układu, noszącego znamiona dywersji gospodarczej i dyskryminacji polskich wynalazców. Żalący zaznaczył, iż w toku rozprawy w dniu 22 lipca 2015 r. Sąd uniemożliwił mu swobodne doprecyzowanie wniosków o zabezpieczenie dowodów zawartych w pkt. 3 pozwu, jak również nie dopuścił do uzupełnienia w prosty sposób wysokiego uprawdopodobnienia, że wyroby powoda i pozwanego zawarte w opisie patentowym powoda są tożsame i mają identyczne działanie i zastosowanie. Żalący zaznaczył nadto, iż brak zabezpieczenia dowodów w normalnym postępowaniu sądowym bez zachowania art. 286 ust. 1 u.p.w.p. jest przedwczesnym rozstrzygnięciem o oddaleniu podstawowych dowodów celem ustalenia i określenia wartości przedmiotu sporu, w rzeczywistości równoznacznym z przedwczesnym oddaleniem powództwa. Wobec powyższego żalący wniósł o udzielenie mu zabezpieczenia zgodnie z jego wnioskiem zawartym w pozwie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenia powoda podlegały oddaleniu.

Rozważając w pierwszym rzędzie środek odwoławczy powoda wywiedziony na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 maja 2015 r., w przedmiocie oddalenia wniosku powoda o zabezpieczenie dokumentacji księgowej pozwanego za okres od 1 stycznia 2009 r. w zakresie sprzedaży typoszeregu zaworów termostatycznych w wersji z wymianą głowicy pod ciśnieniem oraz przyrządów do ich serwisowania określonych przez powoda mianem „D.”, zaznaczyć należało, iż rozpoznając przedmiotowe zagadnienie Sąd I instancji prawidłowo odwołał się do uregulowania zawartego w treści art. 310 k.p.c., zgodnie z którym przed wszczęciem postępowania na wniosek, a w toku postępowania również z urzędu, można zabezpieczyć dowód, gdy zachodzi obawa, iż jego przeprowadzenie

stanie się niewykonalne lub zbyt utrudnione, albo gdy z innych przyczyn zachodzi potrzeba stwierdzenia istniejącego stanu rzeczy. Co w tym zakresie istotne przepis art. 286^{((1))} u.p.w.p. nie wprowadza autonomicznego znaczenia pojęcia zabezpieczenia dowodów, biorąc jednak pod uwagę, że prawo własności przemysłowej stanowi dział prawa cywilnego, a sprawy z niego wynikające są sprawami cywilnymi w rozumieniu art. 1 k.p.c., wykładni użytego w treści komentowanego przepisu pojęcia zabezpieczenia dowodów należy więc w tej sytuacji dokonywać na podstawie regulacji zawartej w kodeksie postępowania cywilnego dotyczącej zabezpieczenia dowodów, a to art. 310 k.p.c. i n. W założeniu instytucja zabezpieczenia dowodów ma tym samym wykluczyć niebezpieczeństwo utraty możliwości przeprowadzenia postępowania dowodowego w dalszej perspektywie czasowej. Zabezpieczenie dowodu polega na jego niezwłocznym przeprowadzeniu przez organ rozstrzygający w sytuacji, gdy zachodzi obawa, że jego późniejsze przeprowadzenie stanie się niewykonalne lub zbyt utrudnione, albo gdy z innych przyczyn zachodzi potrzeba stwierdzenia istniejącego stanu rzeczy. Ma więc cel prewencyjny i zapewnia ochronę przed powstaniem negatywnych skutków pewnych zdarzeń, których ziszczenie się można wiązać zarówno z działaniem przyszłych podmiotów postępowania cywilnego, jak i z okolicznościami zachodzącymi niezależnie od ich aktywności. Postępowanie w przedmiocie zabezpieczenia dowodu ma charakter postępowania pomocniczego, powiązanego strukturalnie i funkcjonalnie z postępowaniem głównym. Zastosowanie przedmiotowej instytucji przebiega etapowo poprzez dopuszczenie zabezpieczenia oraz przeprowadzenie określonego środka dowodowego. Przeprowadzenie dowodu w ramach zabezpieczenia nie wyklucza możliwości późniejszego przeprowadzenia postępowania dowodowego, na etapie właściwego postępowania sądowego. Zabezpieczenie dowodu może zostać przeprowadzone zarówno przed wszczęciem postępowania rozpoznawczego w sprawie, jak i w jego toku, a także po jego prawomocnym zakończeniu (zob. T. Demendecki (w:) A. Jakubecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2012, s. 391; por. także M. Rejda, Poznanwanie faktów oraz gromadzenie dowodów przez powoda w polskim postępowaniu cywilnym ze szczególnym uwzględnieniem spraw z zakresu ochrony własności intelektualnej, Polski Proces Cywilny 2013, nr 2, s. 151 i n.).

Sąd nie jest związany wnioskiem o zabezpieczenie dowodu i samodzielnie ocenia, czy rzeczywiście zachodzi obawa, że przeprowadzenie dowodu w późniejszym terminie stanie się niewykonalne lub zbyt utrudnione albo z innych przyczyn zachodzi potrzeba stwierdzenia istniejącego stanu rzeczy. Istnienie tych przesłanek badane jest przy uwzględnieniu kryteriów obiektywnych, nie wystarczy subiektywne przekonanie wnioskodawcy o ich wystąpieniu. Obawa niewykonalności lub zbyt utrudnienia przeprowadzenia dowodu musi zatem mieć charakter rzeczywisty.

W świetle powyższego, nie budziło wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że żądanie przez powoda zabezpieczenia dokumentacji księgowej prowadzonej i znajdującej się u uczestnika postępowania, a związanej z wykonywaną przez niego działalnością gospodarczą nie spełniało powyższych warunków. Uzasadniając w pozwie zgłoszony w tym zakresie wniosek o zabezpieczenie, powód w ogóle nie wyjaśnił bowiem dlaczego zachodzi obawa, że przeprowadzenie dowodu z treści wskazywanych przezeń dokumentów w toku postępowania stanie się ewentualnie w przyszłości niewykonalne lub zbyt utrudnione. Również argumentacja przedstawiona w tym zakresie w zażaleniu nie była zdaniem Sądu odwoławczego przekonująca, powód jedynie ogólnikowo stwierdził bowiem, iż w razie braku zabezpieczenia pozwany będzie miał możliwość dokonania zmian w zapisach księgowych, twierdzenia tego żalący w żaden sposób jednak nie uwiarygodnił, za takowe nie może być bowiem uznane stwierdzenie, iż na fakt ten wskazywać ma brak udzielenia przez pozwanego odpowiedzi na przesądowe wezwanie skierowane przezeń od powoda. Zdaniem Sądu Apelacyjnego - a wbrew obawom żalącego - nie ma więc przeszkód, aby dowód ten mógł zostać przeprowadzony w toku postępowania głównego, o ile wniosek dowodowy w tym zakresie zostanie przez którąś ze stron postępowania zgłoszony. Chybiony okazał się również zarzut żalącego odnoszący się rozpoznania wniosku powoda pomimo nieprzeprowadzenia w tym zakresie rozprawy z jego udziałem, na której termin pozwany nie zdążył dotrzeć. Zgodnie bowiem z art. 286¹ ust. 7 u.p.w.p. sąd obligatoryjnie orzeka po przeprowadzeniu rozprawy o zabezpieczeniach wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3 art. 286¹ u.p.w.p., którego niniejsza sytuacja nie dotyczyła (art. 286¹ ust. 1 u.p.w.p.).

Nie zachodziły również w ocenie Sądu Apelacyjnego uzasadnione podstawy dla uwzględnienia zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 lipca 2015 r. Jak celnie wyjaśnił w tym zakresie Sąd I instancji przesłankami zastosowania art. 286¹ ust. 1 pkt 2 i pkt 3 u.p.w.p. jest niezbędność informacji - których

uzyskania domaga się strona - określonych w cytowanych przepisach do dochodzenia roszczeń określonych w art. 287 ust. 1 i art. 296 u.p.w.p. oraz wysoki stopień uprawdopodobnienia naruszenia patentu. Powód na uzasadnienie wniosku nie powołał jednak przekonujących okoliczności, które mogłyby przemawiać za oceną, że zobowiązanie do wykonania inwentaryzacji magazynowej wyrobów gotowych, poprzez zobowiązanie wskazanych we wniosku osób i firm do udzielenia informacji oraz dokonanie wydruku ze strony internetowej pozwanego jest niezbędne dla dochodzenia przez powoda w niniejszej sprawie roszczenia z art. 287 ust. 1 u.p.w.p. Powołane przez powoda w pozwie okoliczności były bowiem - jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy - dość ogólne i nie przemawiały za oceną, że naruszenie przez stronę pozwaną patentów powoda jest prawdopodobne w wysokim stopniu, co nie oznacza oczywiście, iż na tym etapie postępowania tym samym Sąd Okręgowy ostatecznie przesądził tę kwestię. Zasadność roszczenia powoda będzie bowiem podlegała dalszemu szczegółowemu badaniu w toku postępowania głównego. Niemniej uzasadniając zgłoszony wniosek powód ograniczył się w zasadzie wyłącznie do oświadczenia, iż wykrył podrabianie przez pozwanego jego patentów. Powód nie wyjaśnił jednak na czym działania te dokładnie polegały, wskazując jedynie, iż w latach 1992-1996 współpracował z pozwanym, który nie posiadał jeszcze wówczas w swoim asortymencie urządzenia o nazwie „demoblok”, a firma powoda dysponowała już wtedy urządzeniem o nazwie „demoinstal”, które to urządzenie w roku 2007 stało się przedmiotem zgłoszenia patentowego, a po czterech latach postępowania powód uzyskał jego ochronę patentową (nr (...)). Na potwierdzenie tezy o podrabianiu swych produktów powód przedłożył przy tym jedynie dokumenty patentowe oraz wydruki rysunku technicznego obu przyrządów. Do wniosku nie załączył natomiast żadnej ekspertyzy w zakresie podobieństwa spornych urządzeń, która mogłaby uwiarygodnić stawianą przezeń tezę. W tej sytuacji przedstawione dokumenty i ogólnikowe wyjaśnienia powoda na obecnym etapie postępowania wpadkowe wykluczały w ocenie Sądu Apelacyjnego ocenę, że naruszenie patentu przez stronę pozwaną zostało uprawdopodobnione przez powoda w wysokim stopniu. Również w zażaleniu powód nie przedstawił przy tym argumentów potwierdzających swe stanowisko, w zasadzie ograniczając się w tym zakresie do wskazania, iż sporne produkty powoda i pozwanego są tożsame i mają identyczne działanie i zastosowanie. Twierdzenia tego żalący w dalszym ciągu w żaden sposób jednak nie uzasadnił i nie wyjaśnił, koncentrując się na kwestionowaniu sposobu procedowania w przedmiotowej sprawie przez Sąd I instancji. Ewentualne wykazanie twierdzeń powoda w tym zakresie będzie zatem możliwe dopiero w toku postępowania dowodowego przed Sądem I instancji, np. w oparciu o dowód z opinii biegłego, o którego przeprowadzenie powód może wnioskować.

W konsekwencji uznać należało, iż również drugie z zaskarżonych orzeczeń odpowiadało prawu, zaś zarzuty podniesione przez żalącego oceny tej nie mogły zmienić.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny w Krakowie działając na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie powoda.

Końcowo zaznaczyć należy, iż wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu będzie podlegał rozpoznaniu przez Sąd I instancji.

SSA Teresa Rak SSA Anna Kowacz-Braun SSA Józef Wąsik